

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Tábor 24.9.2012
čj. SRS 040927/2012

Oblastní odbor SRS
Purkyňova 2533
390 02 Tábor

Zpráva č. 18 oblastního odboru TÁBOR o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 27.8.-23.9.2012

1. Počasí

V první polovině sledovaného období bylo převážně teplé slunečné počasí, ranní teploty se pohybovaly mezi 12 až 15 °C, odpolední teploty vystupovaly do 30 °C, až koncem 38. týdne začaly ranní teploty klesat k nule. První přízemní mrazíky až -2°C byly naměřeny dne 21. září v okrese Jihlava.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Převážně slunečné počasí ve sledovaném období dovolilo začít se sklizní silážní kukuřice již v první dekádě září, což je o deset dní dříve než je obvyklé. Od poloviny září se naplno rozběhla sklizeň brambor, kterou usnadňuje suché slunné počasí. Dále pokračuje sklizeň jablek, švestek. V polovině měsíce bylo ukončeno pozorování náletu obalečů ovocných dřevin do feromonových lapačů. Probíhá setí pšenice ozimé a ječmene ozimého. Některé porosty již vzcházejí. Řepka ozimá je chemicky ošetřována proti plevelům a proti přerůstání.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 00-12 BBCH)

Probíhá setí pšenice, růstové fáze zasetých porostů se pohybují od fáze suchého semene, do fáze 2. listu.

Silný výskyt **kříška polního (*Psammotettix alienus*)** na výdrolech zaznamenán v okrese Písek (Krsice, 21.9., Dědovice, 19.9.) a v okrese Strakonice (Dražejov u Strakonice, 18.9.), střední výskyt pozorován v okrese Písek (Cerhonice, 21.9.) a slabý výskyt zjištěn v okrese Písek (Putim, 21.9., Horní Ostrovec, 18.9.) a Jindřichův Hradec (Kardašova Řečice, 11.9., Řípec, 11.9.).

JEČMEN OZIMÝ (RF 9-12)

Časněji seté porosty ječmene ozimého se pohybují v růstových fázích od vzcházení po rozvinutý 2. pravý list.

Slabý výskyt **kříška polního (*Psammotettix alienus*)** byl pozorován v okrese Písek (Boudy, 18.9.).

KUKUŘICE (RF 85-87 BBCH)

Porosty kukuřic, které ještě nejsou sklizené, se nacházejí ve fázi od voskové (silážní) zralosti, zrna žlutavá až žlutá: těstovitá konzistence: asi 55% sušiny zrna až po fázi fyziologické zralosti: černá skvrna (vrstva na bázi) zrna: asi 60% sušiny v zrně.

Slabý výskyt bílorůžové hniloby obilok kukuřice (*Fusarium spp.*) v palicích byl pozorován v okrese Tábor (Dobronice u Chýnova, 20.9.), Pelhřimov (Vyklantice, 12.9.).

Pozitivní výskyt obecné snětivosti kukuřice (*Ustilago maydis*) na latách kukuřice byl zaznamenán v okrese Jindřichův Hradec (Kardašova Řečice, 11.9.), Třebíč (Bačice, 7.9., Račerovice, 5.9.).

Preventivní ochrana spočívá v kvalitní orbě po sklizni, střídání plodin, vyrovnané výživě, přiměřené hustotě porostu, omezení mechanického poškození rostlin a chemické ochraně proti bzunce ječné (infekce do zraněných míst). Vzhledem k biologii patogenu nelze využít moření osiva. Není registrován žádný fungicid.

Pozitivní výskyt rzi kukuřičné (*Puccinia sorghi*) byl zaznamenán v okrese Třebíč (Bačice, 7.9.).

Výskyt bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*) byl zjištěn ve všech okresech OBO Tábor. Pozitivní výskyt byl pozorován v okresech: Tábor (Čenkov u Malšic, 20.9., Soběslav, 11.9.), Pelhřimov (Vyklantice, 18.9.), Jihlava (Velký Beranov, 14.8., Stará Říše, 17.9.), Český Krumlov (Netřebice, 11.9., Velešín, 11.9.), České Budějovice (Chotýčany, 11.9.), Jindřichův Hradec (Rodvínov, 7.9., Pleše, 4.9.), Písek (Božetice, 23.9.), Prachatice (Lčovice, 23.8.).

Pozorování se provádí v porostech všech typů kukuřic v oblasti kontinuálního šíření, přednostně na pozemcích osetých kukuřicí i v předchozím roce nebo s výskytem plevelných rostlin – výdrolu kukuřice v následné plodině v předchozím roce, nebo na pozemcích se zkráceným osevním postupem. Monitoring výskytu dospělců na lepových deskách se provádí minimálně jednou týdně v období od 20. června do poloviny října.

Chemická ochrana proti larvám se doporučuje při hodnotě 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů v předchozím roce. Aplikují se insekticidní mořidla nebo půdní insekticidy při setí nebo v době líhnutí larev.

Doporučený termín prvního ošetření proti dospělcům v oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice nastává v období dvou až tří týdnů po zjištění prvního jedince ve feromonových lapácích, překračujícím práh škodlivosti, který je stanoven na 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

Poškození zavíječem kukuřičným (*Ostrinia nubilalis*) bylo pozorováno na rostlinách v okrese Tábor (Čenkov u Malšic, 20.9.), Jindřichův Hradec (Pleše, 4.9.), Strakonice (Katovice, 18.9.), Pelhřimov (Starý Pelhřimov, 13.9., Vyklantice, 12.9.).

Preventivní metodou ochrany je dodržování osevního postupu (nepěstovat kukuřici po kukuřici) a hluboká orba.

Účinnost chemické a biologické ochrany je závislá na přesné signalizaci výskytu dospělců v porostu kukuřice. Výsledky monitoringu letové aktivity pomocí světelných lapáků jsou pravidelně aktualizovány na webových stránkách srs:

<http://eagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organismy/nalety-skudcu-do-svetelnych-lapacu.html>.

Optimální termín chemického ošetření nastává v době, kdy se z prvních nakladených snůšek začínají líhnout housenky, tj. když ve vajíčkách prosvítá tvar housenky s tmavě pigmentovanou hlavou.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 12-19 BBCH)

Brzy seté porosty řepky měly dobré vláhové i klimatické podmínky pro vzcházení a růst. Nacházejí se v růstových fázích od 2. pravého listu až do fáze 6 – 9 a více vyvinutých listů.

První slabý výskyt **plísně zelné (*Hyaloperonospora brassicae*)** byl pozorován v okrese Třebíč (Krhov u Hrotovic, 7.9.).

Preventivní ochrana spočívá v likvidaci posklizňových zbytků. Většina odrůd vykazuje dobrou odolnost vůči chorobě. Za příznivých podmínek porosty infekci překonají. Proti plísni zelné byla zaznamenána vedlejší účinnost podzimního ošetření proti fómové hnilobě, pokud se použijí přípravky účinné na oomycety.

Byly pozorovány první výskyty slimáčků se střední intenzitou, **slimáček síťkovaný (*Deroceras reticulatum*)** byl zjištěn v okresech Pelhřimov (Bácovice, 3.9.) a Jihlava (Velký Beranov, 21.9.).

Slimáček polní (*Deroceras agreste*) byl zjištěn v okrese Pelhřimov (Bácovice, 21.9.).

V okrese Třebíč (Krhov u Hrotovic, 7.9.) byl zaznamenán první výskyt larev **květilky zelné (*Delia radicum*)**.

Střední výskyt **dřepčika olejového (*Psylliodes chrysocephalus*)** v Mörickeho miskách byl pozorován v okrese Pelhřimov (Bácovice, 20.9.), slabý výskyt pozorován v okrese Tábor (Dolní Hořice, 7.9., Bechyňská Smoleč, 7.9.), Jindřichův Hradec (Řípec, 11.9.), Strakonice (Katovice, 20.9.), Jihlava (Velký Beranov, 21.9.).

První výskyt housenic **pilatky řepkové (*Athalia rosae*)** v okrese Pelhřimov (Bácovice, 13.9.).

Housenice poškozuji žírem listy a lodyhy, při silném výskytu může dojít až k holožírů.

Preventivním opatřením je likvidace brukvovitých plevelů a posklizňových zbytků. Kritické číslo je jedna a více housenic průměrně na rostlinu. Chemické ošetření je obvykle dostatečné v ohniscích výskytu od vzejití do konce října.

SLUNEČNICE (RF 85)

Porosty slunečnice se nacházejí ve fázi postupujícího vyžrávání semen: semena ze střední třetiny černá, zadní strana úboru žlutá, krycí listeny s hnědými okraji, vlhkost semen asi 40%.

Pozitivní výskyt **bílé hniloby slunečnice (*Sclerotinia sclerotiorum*)** byl pozorován v okrese Třebíč (Slavětice, 4.9.).

Pozitivní výskyt **plísně slunečnice (*Plasmopara halstedii*)** byl pozorován v okrese Tábor (Jeníčkova Lhota, 19.9.).

Pozitivní výskyt **šedé plísnovitosti slunečnice (*Botryotinia fuckeliana*)** byl pozorován v okrese Třebíč (Slavětice, 4.9.). Na tomtéž pozorovacím bodě byl zjištěn též výskyt **septoriové skvrnitosti slunečnice (*Septoria helianthi*)**, **černé stonkové skvrnitosti slunečnice (*Phoma* spp.)** a **mšice slívové (*Brachycaudus helichrysi*)**.

OKOPANINY

BRAMBORY (RF 85-99 BBCH)

Porosty brambor se nacházejí ve fázi, kdy listy jsou převážně žluté, stonky počínají žloutnout až po fázi, kdy hlízy jsou odloučené od stonků, postupně probíhá sklizeň.

Střední výskyt **plísňě bramboru (*Phytophthora infestans*)** na hlízách byl pozorován v okrese Tábor (Oblajovice, 28.8.), Písek (Rakovice, 30.8.), Jindřichův Hradec (Pluhův Žďár, 19.9.).

Kořenomorka bramborová (*Thanatephorus cucumeris*) byla pozorována v okrese Pelhřimov (Buřenice, 12.9., Pelhřimov, 12.9.), Tábor (Oblajovice, 28.8.).

V okrese Pelhřimov (Buřenice, 12.9., Pelhřimov, 12.9.) byly pozorovány slabé výskyty **aktinomycetové obecné strupovitosti brambor (*Streptomyces scabies*)**.

OVOCNÉ DŘEVINY

KDOULOŇ OBECNÁ

Laboratorně potvrzený pozitivní výskyt **bakteriální spály jabloňovitých rostlin (*Erwinia amylovora*)** v okrese Český Krumlov (Studánky u Vyššího Brodu, 4.9.). Jedná se o první ověřený výskyt v okrese Český Krumlov.

Za oblastní odbor zpracovali: Ing. Pavla Fialová a Lukáš Čech